

Reactie Wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening ten behoeve van de uitwisseling van persoonsgegevens.

Deze wetswijziging beoogt zowel een snellere vroegsignalering van schulden als een effectieve uitvoering van de bestaande schuldhulpverlening. Wij onderstrepen het belang hiervan en zijn positief over de beoogde doelen van deze wijziging, met name het voorkomen van huisuitzettingen. Het is duidelijk dat een betere vroegsignalering nodig is. In Nederland hebben naar schatting 540.000 huishoudens problematische schulden. Daarvan zijn ongeveer 193.000 huishoudens bekend of geregistreerd bij de schuldhulpverlening (MSNP/WSNP). Dat is niet genoeg en deze huishoudens kunnen en moeten sneller gesignaleerd en opgepakt worden. Aan de andere kant staat de inbreuk op privacy.

We zijn een voorstander van uitwisselen van gegevens t.b.v. vroegsignalering, mits gemeente en instanties wel actie ondernemen om hulp te starten om uitzetting en afsluiting te voorkomen. Dat moet goed geborgd zijn, anders mag geen uitwisseling van gegevens plaatsvinden. Graag zouden we zien dat de mogelijkheden om vonnis tot huisuitzetting vanwege huurachterstand, pas dan mogelijk wordt, wanneer de gemeente geïnformeerd is over de huurachterstand en de kans heeft gehad de huurder in kwestie hulp te bieden. Dit betekent wel dat de gemeente ook over in staat moet zijn om deze hulp zo snel mogelijk aan te bieden.

De voorgestelde wijziging van de Wgs beoogt verschillende doeleinden:

- A. De gegevensuitwisseling t.b.v. vroeg signalering van schulden
- B. De gegevensuitwisseling t.b.v. van betere en snellere toegang tot schuldhulpverlening

A. Gegevensuitwisseling t.b.v. vroeg signalering van schulden

Zoals hierboven aangegeven is het merendeel van de huishoudens met problematische schulden niet in beeld bij de gemeentelijke of wettelijke schuldhulpverlening. Verschillende organisaties voelen zich met de komst van de AVG, al dan niet terecht, belemmerd in het uitwisselen van persoonsgegevens t.b.v. vroegsignalering. Deze wet voorziet in duidelijkheid rondom dit onderwerp. Dit vinden wij positief.

1. Verbeteren toegang schuldhulpverlening

De gemeente gaat met het in werking treden van deze wetswijziging meer aanmelding schuldhulpverlening krijgen. Hiertoe moeten de bestaande drempels om toegang te krijgen weggenomen worden. In het wetsvoorstel wordt de verplichting tot aanlevering administratie al aangepakt. Dat is positief. Er zijn echter andere drempels rondom de toegang die nog aangepakt moeten worden, zoals bejegening (stress sensitieve dienstverlening) en meer kennis van LVB/laaggeletterdheid.

2. Termijnen

In het voorstel staat dat een huurachterstand vanaf 2 maanden gemeld kan worden bij de gemeente. Wij ondersteunen dit voorstel. Na één maand staat onzes inziens niet in verhouding tot het recht op privacy. Na drie maanden is te laat, omdat na deze periode huurachterstand al een huisuitzetting mogelijk is. Wij sluiten ons daarom aan bij het voorstel van twee maanden, mits na melding bij de gemeente wel binnen korte termijn actie wordt ondernomen, zodat huisuitzetting inderdaad voorkomen kan worden.

De gestelde termijnen (4 maanden) voor melding betalingsachterstanden energie, drinkwater en zorgverzekering, zouden we graag korter zien. Een termijn van twee maanden lijkt een beter alternatief.

Hierbij is het wel voorwaarde, dat de aanmeldende instantie de gemeente de kans geeft de schuldenaar te benaderen en alle kostenverhogende maatregelen gedurende een periode van vier maanden opschort.

Na 6 maanden worden de gegevens verwijderd. Deze termijn is onzes inziens te kort, om alle mensen met problematische- en risicovolle schulden actief te benaderen. Wanneer de gemeente in bezit is van de persoonsgegevens van deze mensen heeft ze ook de plicht deze mensen op meerdere manieren te benaderen. Zeker wanneer het gaat om huurachterstanden moeten mensen op meerdere manieren benaderd worden (brief, aangekondigd huisbezoek) om huisuitzetting te voorkomen. Dit vergt enige tijd.

- We willen daarom voorstellen de termijn van vernietiging gegevens te verlengen naar 12 maanden.

3. Geen andere doeleinden dan vroegsignalering.

De gemeente zal, mits deze wetswijziging doorgevoerd gaat worden, een grote hoeveelheid data krijgen. Het merendeel van de mensen met problematische schulden ontvangt een Participatie Wet (PW) uitkering van de gemeente. De afdeling schuldhulpverdeling heeft informatie nodig van de "afdeling PW". De informatie die de afdeling schuldhulpverlening van derden ontvangt mag geen consequenties hebben voor de PW- uitkering. Bijvoorbeeld: de afdeling schuldhulpverlening ontvangt informatie dat iemand een huurachterstand heeft van twee maanden en een fraudevordering bij de SVB. Dan mag de afdeling PW hierop geen maatregelen nemen op de uitkering.

- Er moet expliciet aangegeven worden dat de gemeente de gegevens voor geen andere doeleinden gebruikt dan vroegsignalering schuldenproblematiek. Hierop moet toezicht gehouden worden door de Autoriteit Persoonsgegevens.

4. Verplichting aanmelding

In de wetsaanpassing staat dat er geen verplichting zal worden opgelegd aan schuldeisers om achterstanden te melden bij de gemeente.

- Wij achten het van groot belang dat er wel een verplichting is tot aanmelding bij gemeente, voordat schuldeisers afsluiten of overgaan tot uitzetting.

B. De gegevensuitwisseling t.b.v. van betere en snellere toegang tot schuldhulpverlening

Onderzoek van de nationale Ombudsman laat zien dat 30% van de mensen met schulden uitvalt na het eerste gesprek bij de schuldhulpverlening. Een van de oorzaken hiervan is dat de administratie niet op orde is. Dat is ook het geval bij de Maatschappelijke Opvang/Vrouwenopvang en Beschermd Wonen. Onze bewoners komen over het algemeen de opvang binnen zonder administratie, laat staan schuldbewijzen.

- We ondersteunen het voorstel dat de schuldhulpverlening efficiënter gegevens aangeleverd krijgt van schuldeisers.

1. Gebruik DigiD door schuldhulpverlening soms noodzakelijk

In de wetswijziging staat: ‘Uitgangspunt is dat burgers in de eerste plaats zelf digitaal de beschikking krijgen over hun persoonsgegevens. Als burgers minder zelfredzaam zijn, moeten hulpverleners de betreffende gegevens kunnen gebruiken.’ En: ‘de wetswijziging wil juridische belemmeringen voor het gebruik van de gegevens door schuldhulpverleners wegnemen.’

Gebruik van DigiD door schuldhulpverleners en budgetbeheerders is vaak onontkoombaar om voor de meer kwetsbare cliënten een traject te kunnen uitvoeren. Echter, de toegang tot websites via de DigiD steeds wordt steeds moeilijker, d.m.v. een sms-controle. Per 15 mei 2019 is en DigiD met sms-controle nodig om in te loggen op de portal van het UWV bijvoorbeeld. Er zijn al verschillende zorgverzekeraars die nu werken met deze sms-controle. Vanuit privacy-oogpunt lijkt dit een goede procedure, echter in geval van minder zelfredzame burgers, staat dit goede hulp in de weg. Dit lijkt ook haaks te staan op de wetswijziging, die juist juridische belemmeringen wil wegnemen, wanneer dit nodig is.

- Het is van belang een oplossing te vinden voor bepaalde doelgroepen. Gebeurt dat niet, dan wordt budgetbeheer en schuldhulpverlening een stuk minder effectief en efficiënt, en dus kostbaarder.
- Een oplossing kan zijn om leden van de FO en NVVK een betaalbare en eenvoudige mogelijkheid te geven om de DigiD te kunnen gebruiken. Zodat de groep die dat (tijdelijk) zelf niet kan, goed geholpen kan worden. De gevolgen kunnen immers groot zijn: ernstige nieuwe financiële problemen, terugvorderingen, langer verblijf in de opvang of beschermd wonen, etc.

2. Schuldhulpverlening aan zelfstandigen

Het is goed dat helder wordt dat schuldhulpverlening voor een brede groep burgers beschikbaar is. Het is van groot belang dat dat dit aandacht krijgt.

- We ondersteunen dan ook de aanpassing waarmee duidelijk zal worden gemaakt dat iedere inwoner schuldhulpverlening zou kunnen krijgen, ook zelfstandigen.

Tot slot

We zijn positief over de inzet van de beoogde wetswijziging om snellere vroegsignalering van schulden mogelijk te maken evenals een effectieve uitvoering van de bestaande schuldhulpverlening. Betere vroegsignalering is heel hard nodig en kan grote problemen voorkomen. Dat ondersteunen we van harte. Het tijdig onderkennen vraagt, dat kennis en kunde om deze problemen te herkennen bij tal van instanties moet worden vergroot. Dit betekent ook, dat de toestroom van cliënten voor schuldhulpverlening in eerste instantie zal kunnen toenemen en er dus ook voldoende capaciteit en deskundigheid beschikbaar moet zijn. Kennis over armoede en schulden en het kunnen bieden van voortrajecten vanuit opvang en BW- instellingen blijft tevens punt van aandacht.

Voor vragen k.vanbrunschot@opvang.nl

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Jan Laurier', with a small 'o' written above the first letter.

Jan Laurier (Voorzitter)

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Artie van Tuijn', with a large, stylized initial 'A'.

Artie van Tuijn (Voorzitter)

Jules van Dam (Voorzitter)